

№ 30

(517)

Март 30-өд
лун 1939 во.

СТАВ СТРАНАССА ПРОЛЕТАРИЈАС, ОТУТЧОЈ!

Сыктывса УДАРНИК

Комплек 1939.

Леңоны
ВКП(б) Сык-
тывса Рајком
да РИК

СҮЗӨДӨЙ, ЛЫДДӨЙ
“СЫКТЫВСА УДАРНЫК”
ГАЗЕТ. СҮЗӨДАН доң:
1 во кежлө 6 шајт.
6 төлүс кежлө 3 шајт.
3 төлүс кежлө 1, шајт 50 ур.
1 төлүс кежлө 50 ур.

СССР-са народнөй овмөс развітіјелён којмөд пјатілетнеј план

(1938—1942 војас)

**В. М. Молотов юрт доклад куза ВКП(б) XVIII-өд сјездлён резолюција
(ПРИМІТОМА ОТСӨГЛАСОН)**

I. Мод пјатілеткалын ітогјас да којмөд пјатілетнеј планлён основнөй мөгјас

1. Мод пјатілеткеј план (1933—1937 војас) олдом успешија пörtöм резултатын СССР-ын разрешітёма мод пјатілеткалыс **основнөй історіческөй мөг**—окончателнө бирдөм став експлуататорскөй классјассө, тырышы бирдөм помкајассө, көдјас чужтбы мортөс мортөн експлуатирујтөм да общество-лыс експлуататорјас да експлуатирујтанајас вылө јуком. Решітба социалістическөй революцијалыс зев сөкыд мөг завершітёма візму овмөс кол-лективірујтөм, колхознө строј окончателнө јонміс. Мілан странаын „кызыннас пörtöм алдом коммунизмлыш первој фаза—социалізм“ (Сталин). Социалізмлыш победа законодательнө за-крепітёма СССР-са выл Конституцијан.

Производственнөй фондјас выл, производство орудијејас да производственнөй постројкајас выл социалістическөй—государственнөй да кооперативно-колхознөй—собственность мод пјатілетка пом кежлө состав-ляйтіс 98,7 процент мілан странаын став производственнөй фондјаслыс. Производстволн социалістическөй система күтіс безразделнө господствујтны СССР-са став народнөй овмөс: промышленность валовөј продукција куза сіјо состав-ляйтіс—99,8 процент, візму овмөс валовөј продукција куза, колхознікјаслыс личнөй подсобнөй овмөс щоң сујомбн,—98,6 процент, товарооборот куза—100 процент.

Страна экономикалы лобм социалістическөй перестројка серті, вежсіс сөветскөй общество-лын і классобөй структурасы. СССР-са социалістическөй овмөсн ужалыс рабочојјас да служашшојјас состав-ляйтис 1937 војан странаса став насе-леніже составын—34,7 процент; колхознөй крестьянство, коопе-рірујтөм кустарјаскөй отлаын, —55,5 процент; армия, велод-чысјас, пенсіонерјас да мукөд —4,2 процент. Тащом ногөн, секін-нин странаса насе-леніжеелон 94,4 процентыс волі занат социалістическөй овмөсн лібтотыда жітчома сыкөд. Населені жеелон мукөд јукөнис: крестьян-откалысјас, кооперірујтөм кустарјас да ремесле-нікјас состав-ляйтис насе-леніжеелон сомын 5,6 процент. Сіјо кадсаныс насе-леніжеелон тајо јукөнис вішта јонжыка чініс.

СССР-са социалістическөй об-щество состоіт өні кык мөд-мөд дінас дружественнөй классыс—рабочојјасыс да кре-стаяныс, көдјас костын граїна-

отрасльјасын быдмісны производственнөй кадрјас, көдјас успешио овладевајтөны в ыл техникалы. Мод пјатілеткалын зев ыжыд победа ем социалістическөй строітельство став отрасльјаслы колана, советской інтеллигенцијалыс гырыс кадрјас лөсөдөм да народнөй овмөс став јукөнjasын партійнөй да қепартійнөй большевикјасыс выл руководашшојјасы да ыжыд побітка вылвігајтом.

Выл техника освоітбымын шеддөм успехјасыс јарыгуыда петкөдчісны стахановскөй двіженієын. Социалістическөй опр-жысблөн да сіјо высшой формалон—стахановскөй двіженіјелон—наскөдөм вајодіс промышленностин да народнөй овмөс мукөд отрасльјасын уж пропроизводітельностын выніора ыкптом. Мод пјатілетка чоңон крупнөй промышленностин уж пропроизводітельностын codic 82 процент выл, планын індөм 63 процент серті, а строітельство јукөнис уж пропроизводітельност тајо каднас codic 83 процент выл, мод пјатілетка планын індөм 75 процент пыфы. Стахановскөй двіженіјелон ыкптомын да стахановецјас социалістическі-сознательнөй ужлөн уналыда замечательнөй примерјасыс, најо уж пропроизводітельност гырыс показательјасын лөсөдісны преднаукајас став мілан предпрія-тијејасын да учрежде-ніејасын трудовөй дісциплина вужсаныс іонмөдөм выл, мыј ем ңепременное условие вылын уж пропроизводітельностын став ужалыс јөзлөн да СССР-ын коммунизмлөн выніора выл быдмөмлы залог.

Медым обеспечітны мод пјатілеткеј план олдом пörtöм, коло волі котыртын тыш враждебнөй классобөй елементјаслөн коласјаскөд, враждебнөй классобөй візаніјејаскөд народнөй овмөсн, культурнөй строітельствоын, став політіческөй олымын. Та мөгіс коло волі, ставыс медвө, котыртын тыш социалістическөй, государственно-кооперативнөй да колхознөй собственность візом да іонмөдөм вөсна вөрjasлы да государственно-кооперативнөй ембур расхіщајтыс-яслы паныд, классобөй враглөн став да быдгама пособнікјаслы паныд да, медсасо народлөн предателјаслы—троцкістско-бухаринской да буржуазно-националистическөй шпіонјаслы, діверсантјаслы да вредітілјаслы паныд, көдјас волі жітчома облас-тиностранный разведкајаскөд, ломааб фашістскөй охранкајасса агентјасын. Налбын предателскөй ужыс волі серізінөй ушшер СССР-са народнөй овмөс уна отрасльјасын. Тајо шпіонско-вредітілскөй бандажассо разгр-

мітөмис весаліс тујсө мілан странаын социалістическөй овмөслөн вөчө да нөшта мошненіжык успехјас выл.

3. Ужалыс јөзлөс материально-культурнөй уровен кыпөдөм куза мод пјатілеткеј планын сувтөдөм мөгсө, народнөй потребле-ніејасыс уровень да ыкпом, сіз-жо портёма олдом.

Мод пјатілетка чоңон народнөй овмөс став отрасльјас куза рабочојјаслөн да служашшојјаслөн лыбыс codic 17,6 процент выл. Став народнөй овмөс куза рабочојјаслөн да служашшојјаслөн среднегодовөй ужданы 1937 војан, 1932 војан, codic 113,5 процент выл, мөдногон-кө да ыкпом, рабочојјас да служашшојјаслөн фондыс codic, мод пјатілетка планын індөм 55 процент выл пыфы, 151 процент выл, мөдногон-кө codic 2,5 пөв. Карса да ыкпом, ужалыс јөзлөс культурнобытова обслуживајтом выл (сојузнөй, республиканскөй да местнөй бюджетјас куза) государственно-рөсікодјас, просвещеніе, здравоохраненіе, физкультура да социалнөй обес-ченіе выл, а сіз-жо государственно-социалнөй страхование куза рөсікодјас 8,3 мілліард шајтсан 1932 војан codic 30,8 мілліард шајтөр 1937 војан, мөдногон-кө 3,7 пөв.

Сыыс ынчы, ужалыс јөзлөс жілішшо-бытова условиејас бурмөдөм выл да коммунальной овмөс выл государственно-рөсікодјас состав-тісны мод пјатілетка војас 16,3 мілліард шајт. Мод пјатілетка војас-төдчымында codic колхознікјаслөн зажіточност. Колхознікјаслөн валовөј doxodys 4 војан (1934—1937 војас) codic 2,7 пөв дорыс унжык, а деңежнөй doxodjас, көдјас јукөнис колхознікјаслөн пөвсін трудоденејас выл, тајо војаснас codic 4,5 пөв.

Паскыда потреблајтан предметјаслөн производство 1937 војан codic 1932 војан кык пөв дорыс унжык. Паскыда потреблајтан уна важнөй продуктајас да ізделіејас куза производствос абу сомын ыкпомынаалома, но і кујиммында-лома. Мод пјатілетка војас-государственно-кооперативнөй товарооборот codic кујимпөв дорыс унжык, а колхознөй тор-говлакөд отлаын 1932 војан 47,8 мілліард шајтсан сіјо ыкпом 143,7 мілліард шајтөр 1937 војан. Паскыда потреблајтан төвәрјас выл рознічинөй доняс чінтом куза пјатілеткалыс заданијејас олдом пörtöм содтөдөн веяттөма рабочојјас да (Вөчө візом 2-өд лістбокыс)

В. М. Молотов юрт доклад куңа ВКП(б) XVIII-өд сјезд резолюцијалоң продолженіе

служашшојас ужданлыс размерјассо пјатиљеткаён индөд серти төдчымоня јонжыка кынодомон, а сіз-жо колхозјаслон да колхознікјаслон деңежіндең төдчымоня содомон.

Мод пјатиљетка војас чојон СССР-ын нүодома настојашшој культурній революција. Началној да средњеј школајасын велдичысјаслон лыдыс 21,3 міллионсан codic 29,4 міллионо, тадырі 5—7 классјасын велдичысјаслон лыдыс codic кык поб, а 8—10 классјасын велдичысјаслон лыдыс codic 15 поб. Высшой учебниј заведенијејасын велдичысјаслон лыдыс кыптис 550.000-о. Культурній строителство паскаліс і став мукбі отраслјасын.

СССР-са став сојузній республикајасын шедодома төдчана на успехјас індустриализација дељон да насељеніелес матеріально-культурній уровень кыпбідомын, национальной большевистской кадрјас ләсідомын, став национальной, содержаније серти социалистической, культура кыпбідомын. Матеріалной, культурній кыпаломлён өдјасыс торја ыжыдес воліны съветской Востокса народјаслон.

4. Мод пјатиљеткеј план победоносніба олімпій портам подув вылын да социалізмлон шедодом успехјас подув вылын, СССР пыріс којмод пјатиљеткаын развиїелон выл полосаб, классјастом социалистической общество стройтам заверштан да социалізмсан коммунизмом вочасбін вужан полосаб, кор решашшој төдчанлун босто ужалыс јөзес коммунистической воспитајтан фелд, коммунизм стройтыс јөз сознанијеин капитализмлыс коласјас веном.

Но оз поын чинтыны тајо гигантскій мог решитомлыс сокылунјассо, торја-нін враждебній капиталистической окружење условијејасын. Нюштанін, мыј первој да мод пјатиљеткајас успешніја олімпій портам выл візбітті, мілан промышленност развиїелон рекордиді өдјас выл візбітті, си выл візбітті, мыј производство техника куңа СССР-са промышленност паніс вогын мұмыс капиталистической странајасас,—став тајо выл візбітті, мі нюшта ег-на сүодој економической отношеніјеин медса развиїел капиталистической странајас.

СССР лои экономічески независимой странаён, коди обеспечивато асыс овмессо да обороналыс нуждајасо став колана технической вооруженіеїен. Аслас развиїе өдјас серти СССР-са промышленност сулаш мірын первој местаын. Секкор капиталистической странајаслон промышленност 1929 во номын заводитчыс сокыд економической крізіс борын воїдчіс 1937 воин муртса 102,5 процент 1929 воина уровеньсан, а 1937 во мідженесан, выл крізіс кучкомујас улын, бара ісковтіс увалан, —СССР-са промышленност 1937 воина воїдчіс 428 процент 1929 воина уровеньсан, мыј војнаңса уровеньніб откодалом серти петкодло промышленностыс продукција содом 8 поб дорыс унжык.

1938 воин СССР-са промышленностыс продукција codic 3-од да серти 11,3

процент выл да воїдчіс 477 промышленност 1929 воина уровеньніб,—сек кор капитализм странајасын 1938 воин промышленност промышленност 13,5 процент выл колом во серти 1929 воина уровеньсан.

Капитализмлы паныд, көні, странајас куңа развиїелон ыжыдес неравномерност дырі, борја дас вонас промышленност лыдон өннас ез вөв содомыс, а лои промышленност промышленност 1929 воина уровеньсан да өдјө кыпалом, промышленност промышленност 1929 воина уровеньсан да өдјас. Си вөсна, мыј вогті мілан страна волі экономика боксан зев боркољомон, СССР развиїелон уровеньсан насељеніе душ выл производство размерјас серти, і оні на төдчымон улынжык техники-экономическая боксан Европаса медса развиїел капиталистической странајасын да США-ыс. Төдца, мыј насељеніе душ выл мілан странаин вөв төдчымон ешажык промышленност промышленност, сешом странајасын дорыс, кызі Америкаса Соједињеній Штатјас, Англия, Германія, Франција. Сіз, например, мод пјатиљетка пом кежло насељеніе душ выл СССР-ын вөв волі: електроенергия кык поб саяс ешажык Францијасын дорыс, пошті кујім поб ешажык Англијасын дорыс, куім поб да жын ешажык Германіјасын дорыс, віт поб да жын ешажык США-ын дорыс; чугун—кык поб саяс ешажык Англијасын да Францијасын дорыс, кык поб да жын ешажык Германіјасын дорыс, кујім поб ешажык США-ын дорыс, сталь волі вөв пошті кык поб ешажык Францијасын дорыс, пошті кујім поб ешажык Англијасын да Германіјасын дорыс, пошті 4 поб ешажык США-ын дорыс; ішом насељеніе душ выл СССР-ын вөв волі өнеуна ешажык Францијасын дорыс, да төдчымон ешажык США-ын, Англијасын да Германіјасын дорыс.

СССР пыр-на колчо производство размерјас куңа насељеніе душ выл сіз-жо сешом промышленност төварјас серти, кызі ткаңјас, бумага, мајтот да откымын мукбітор.

Техники-экономическая боксан медса развиїел капиталистической странајас серти СССР-са промышленност промышленност размерјаслы тајо тырмутомс коло тырвыю бирбін, медым обеспечити коммунизмлыс окончательной успех капитализмом сијо исторической ордјасын.

5. Оні, кор СССР течесін кызі социалистической государство, помаліс кызыннас народи овмесслыс технической реконструкција да промышленностын да візму овмессын производство техника уровень серти сулаш дорын Европаса лубој капиталистической странаин—оні мівермам і долженб став судтанас практика сүйтбін да портны олімпій СССР-лыс основной экономической мог: судбны да панжыны сіз-жо экономической отношеніјеин Европаса медса развиїел капиталистической странајас да Америкаса

Соједињеній Штатјас, окончательно решити тајо могб маташа кадколаст чојон.

Та могб коло народи овмесс став йуконјасса технической вооруженіелон вөв выл төдчымон да, сіз-жо, машиностроение да ставнас сокыд промышленност став мерајасын развиїа, производство став організаціяс да технологіјас решити та бурмодом, наукалас да изобретение да паскыда пыртмөн, производственой кадрјасын лыд боксан, да, медса-ніи, качество боксан содом, промышленности, транспортын да візму овмесси техника бура освоїтам. Ленін индөдкод соответствијес, мыј „уж производительность, сіз-жо, борја щотын, медса важи, медса глави, мыј виль обществоственный строј победа выл“, мі долженб обеспечити социалистической ордјасын да стахановской движеније став мерајасын паскодом, став предпріятиејасын да учреждењејасын, став колхозјасын трудовој дисциплина өнеуна өнеуна өнеуна индөдом, мі долженб обеспечити рабочий, крестан, интеллигенција ужлыс вылын производительность, коди ескд волі достојній социалистической обществољи.

Сыкод шош коло обеспечити народи овмесс да ходлыс сещом бирбім да товарооборотын сещом развиїи, медым којмод пјатиљетка војасын кыпбін народи потребление 1½—2 поб. Та могб, сокыд да обронији индустрія жона кыпбін коди отщош, коло паскоды уж паскыда потреблајтан төварјас да сојан продуктајас производство кыпбін куңа, а сіз-жо обеспечити рабочийјаслон да служашшојаслон реалној уж-

дан соответствијушшојасодомыс позанлун, колхознікјаслон doxodjас содомлыс позанлун.

Којмод пјатиљеткалон тајо основной могб серти, коло обеспечити карса да сіктса ужлыс јөз став массајаслыс культурній уровень төдчымон да ыжыдом, вочны ыжыд боксан вөв рабочой классы, социалистической обществољи пепедовой да руковођашшој вынлыс, культурно-технической уж вывса работнікјас уровеньом кыпбін куңа исторической делбын.

Којмод пјатиљеткалы промышленностын да став народи овмесслын гигантскій бирбім мыј да общегосударственній планкод соответствијес сијо вөв перебојастог кыпбін обесчітімлөн коланлуныс, медса-ніи СССР ортсыса қышаломын имперіалізм агрессівній вынласлон содан условијејасын, требујтны гырыс государственій резервас ләсідом, ставысы медвог, ломтас куңа, електроенергия куңа да откымын обронији производство куңа, а сіз-жо транспорт развиїа, крестана, интеллигенција ужлыс вылын производительность, коди ескд волі достојній социалистической обществољи.

Сыкод шош коло обеспечити народи овмесс да ходлыс сещом бирбім да товарооборотын сещом развиїи, медым којмод пјатиљетка војасын кыпбін народи потребление 1½—2 поб. Та могб, сокыд да обронији индустрія жона кыпбін коди отщош, коло паскоды уж паскыда потреблајтан төварјас да сојан продуктајас производство кыпбін куңа, а сіз-жо обеспечити рабочийјаслон да служашшојаслон реалној уж-

II. Којмод пјатиљеткалы производство бирбімлөн план.

1. Установити СССР-са став промышленност куңа продукцијасы објомс 1942 воин, којмод пјатиљетка борја во выл, 184 міллиард шајт (1926—1927 воин донјасын) 95,5 міллиард шајт серти 1937 воин, мідногонко којмод пјатиљеткалы промышленност продукцијасы 92 процент выл содом.

СССР-са промышленност производство бирбімлөн среднеродобой өд којмод пјатиљеткалы

установити 14 процент, та дырі производство средство да вочом куңа среднеродобой прирост установити—15,7 процент, а потреблајтан предметјас производство куңа—11,5 процент.

2. Урчити којмод пјатиљетка пом кежло, мідногонко 1942 воин, промышленност важиешеј отраслјас куңа производцијасы тащом размер:

	1942 воин	1942 воин 1937
	до 1937	процент
Став промышленност (1926—27 воин донјасын) міллиард шајтјасын	184	192
Сылдырын:		
производство средство да вочом	114,5	207
потреблајтан предметјас вочом	69,5	172
Машиностроение да металлообработка (1926—27 воин донјасын) міллиард шајтјасын	63	229
Магистралй паровозјас (условије „Е“ да „СУ“ выл вужбім) штукјасын	2.340	148
Товариј вагонјас двукосній ісчислењеїни сурс штукјасын	120	203
Автомобиљјас сурс штукјасын	400	200
Електроенергия міллиард кіловатт часјасын	75	206
Ішом міллион тоннајасын	243	190
Ул нефт газы	54	177
Торф	49	206
Чугун	22	152
Сталь	28	158
Прокат	21	162

(Вөв візбітті 3-од містбокыс)

B. M. Molotov ѡорт доклад куңа ВКП(б) XVIII-өд сјезд резолюцијалён продолжењије

	1942 во	1942 во 1937 во днб пр чентјасон
Сылыбын качественой	5	199
Химической промышленности (1926-27 војаса донасын) міллиард шайтјасон	14	237
Цемент міллион тоннајасон	11	202
Феловој древесина кыском міллион кубо- метрјасон	200	180
Пиломатериалјас міллион кубометрјасон	45	156
Бумага сурс тоннајасон	1.500	180
Хлопчатобумажной тканјас міллион метр- јасон	4.900	142
Шерстаний тканјас міллион метрјасон	177	167
Кучик комкот міллион гозјасон	258	143
Сахар-песок сурс тоннајасон	3.500	144
Консервјас НКПИ, НКРИ, НКМП міллион банкајасон	1.800	206
Металлической конструкцијајас сурс тон- најасон	900	161

3. Машиностроеније всемирноја развијатомён, кодлы привадлежито нырнуодана рол наподнёй овмбс технической вооружитомён, обеспечитни наподнёй овмбс став отрасљасон да СССР са оборона став видјаслы передовј техника пыртём, государстволён бија требованјејас серти. Содтыны машиностроенијелјас продукција којмод пјатијетка пом кежло 2,3 пољ, мдногонко тодчымонја вылжык промышленностлон обшишој содомис. Обеспечитни став вида станокјас вочом, решитељној кыпдны высоко-производитељној да специјалијој станокјаслы удељој вессо, торјанін автоматјаслы да полуавтоматјаслы. Содтыны металлорежушшој станокјас вочом 1942 воји 70.000 штука ѿ 36.000 штука пыдди 1937 воји, станокјаслы ассортимент 800 типоразмерој вајодомён.

Став мерајасон развијатни износитом станковој оборудованје восстановљивајтом да модернизирајтом. Кыкмындаавни инструмент, торјанін нормализованіјос лезом. Содтыны пневматической, електрической да уна мукод польс кваліфикацијованіј инструмент лезом.

Венни СССР-са народнёй овмслон пыр содис потребностјасын енергической машиностроенијелјас относитељној бдроколъмс. Содтыны паровј турбинажас вочом 1942 воји 5,9 пољ, 1937 воји серти, паровј котолјас вочом—5,2 пољ. Став мерајасон паскодны да содтыны удељој вессо производствои 12.000 киловат да ічотжик мощноста шоркод да поснї турбинажаслы. Освојитни мощној гидротурбинажас вочом Кујбышевскoj гидроузоллы.

Торја вњимајије сетни локомобилјас, стационарној да судовој дизелјас, первој бчерида быстроходној, а сиз-жо газ вылын ужалис двигателјас производство паскодомлы. Вуждны газогенераторјас вылб вбрледан ужјас вылын став машинажас, а сиз-жо тодчымонја јуконс вијму овмбсса тракториј парклыс.

Венни бдроколчом строителној да дорожнёй машинажас да механизмјас производствои, а сиз-жо строитељној инструмент лезомин. Став мерајасон паскодны екскаваторјас, землесосјас да гидромеханизмјас вочом.

Форсирутни химической промышленноста сложнёй аппарата да оборудованје в

чом да тырвијој обеспечитни салыс вынђора быдом. Освојитни текстиљиј, трикотажној да обувниј фабрикајаслы прадилној да ткацкој машинажаслы, станокјаслы да оборудованјејас вылб технически совершенној, быстроходној тијас вочом, производственој процесјас автоматизирујас машинажас освојом вылб торја вњимаје веќодом, бырдны прадилној оборудованје вочомън кольчом, ватерјас лезом пјатијетка пом кежло квајт пољ содом (НКМС кућа). Вогд паскодны пішшевј машиностроеније, торјон-н-н разложочној да упаковочној машинажас лезомън вылб новлоб чинтому могис, содтыны торфјаној брикетјас да обезвоженној торф вочом, а сиз-жо став мерајасон одржодны сланејјас перјом да использујт.

Паскодны торфјаној промышленност местајас вылын, торјанін сещом областјасын, кызі Ивановскойн, изшомјас ыл расстојање вылб новлоб чинтому могис, содтыны торфјаној брикетјас да обезвоженној торф вочом, а сиз-жо став мерајасон одржодны сланејјас перјом да использујт.

Паскодны развернитни ломтасјаслы став видјас газифицијујт да изшомјас подземнёй газифицијујт, којмод пјатијеткаи изшомјаслы подземнёй газифицијас промышленност самостојајејас да чистогазовј месторождењејасы, а сиз-жо уголјас му пышкын газифицијујт шшот весто, газ перјом 3,5 пољ. Стройитни да пыртни експлоатацијаја да подземнёй газифицијајас уна промышленној станција Донбассын, Подмосковнёй бассејнин да СССР Асывильн, получајтан газс јенергетика, химической промышленност да коммунальној овмбс вылб использујт.

Гырыс карјасын, медвј Москвуна да

Ленинградын, пескоб ломтысом вежлавны газовјон, а сиз-жо паровјон местнёй ломтас база вылын. Развијатни коксовј да домениј газјас использујт магистралној газопроводјаслы сеть стројом, медвј Донбассын.

Лододны искусствениј кінер ломтасјаслы промышленност чорыд ломтас гидропланажејас подув вылын, медвј Асывильн, а сиз-жо газыс кінер ломтаслон синез подув вылын.

5. Електроовмбс јукониин бирдны имейтчиј частичнёй диспропорција промышленност јона содом да електростанцијајаслы мощностјас тырмитома содом кости сещом ногон, медим електростанцијајаслы быдомис панјис ње сдми промышленноста быдомс, но и обеспечиватија електрической мощностјаслы тодчымонја рејервјас лододом. Такод содответствијејас содтыны електростанцијајаслы общој мощ-

носто вит воји 2,1 пољ. Тепловј електростанцијајас стројоми вужны њејкыд да шоркод електростанцијајас 25 сурс киловат вынђор да улджык. Осујитни, кызі њеправилној да наподнёй овмбслы вредиј, гырыс електростанцијајаслы поснјаслы да шоркодјаслы ушшерб улекајтчом. Рајоннёй тепловј електростанцијајаслы мощносто вынђор да бид торја случајы правитељстволи. Паскыда пыртни медга выл енергетической техника, парлыс вылын дављенје да перегрев, выл теплофикационној турбинајас применајт да електростанцијајаслы да сетејеј авомбслы основној производственой процесјас автоматизијујт.

Промышленностса, коммунальној хоџајствоса, транспортса да вијму овмбсса став предпријатијејаслы зев важиј могон ем —економитни ломтас да електроенергија.

6. Портни химической промышленностој промышленностој ведушшој отрасљас пыс ёти, коди тырвијој могод народнёй овмбслы да страна обороналија потребностјас. Којмод пјатијетка —химјалој пјатијетка. Сјезд шуј содтыны химической промышленностојајас 2,4 пољ, мдногонко тодчымонја вылжык промышленностојајас да бидом могод серти. Тодчымонја содтыны сериј да азотиј кислота вочом, синтетической амміак, искусствениј волокно да пластической массајас вочом.

Паскыда развернитни ломтасјаслы став видјас газифицијујт да изшомјас подземнёй газифицијајас промышленност самостојајејас да чистогазовј месторождењејасы, а сиз-жо уголјас му пышкын газифицијујт шшот весто, газ перјом 3,5 пољ. Стройитни да пыртни експлоатацијаја да подземнёй газифицијајас уна промышленноста да коммунальној овмбс вылб использујт.

Паскыда развернитни ломтасјаслы став видјас газифицијујт да изшомјас подземнёй газифицијајас промышленност самостојајејас да чистогазовј месторождењејасы, а сиз-жо уголјас му пышкын газифицијујт шшот весто, газ перјом 3,5 пољ. Стройитни да пыртни експлоатацијаја да подземнёй газифицијајас уна промышленноста да коммунальној овмбс вылб использујт.

7. Чориј металлургија јукониин, кодлој развијатчомис јона определјајт став промышленноста да народнёй овмбслы да быдомс да си вочна требујт производственој мощностјас содом вочна торја постојаниј тоджисом, шедодны производствос да неуклонија да сејозноб да кыпдом. Којмод пјатијетка —специјалној сталјаслы пјатијетка. Сјезд шуј содтыны качествениј прокат вочом кык пољ да обеспечитни специјалној сталјас да сплавјас, симтим, кислота да жароупориј, инструментиј, прецејониј, трансформаториј, а сиз-жо ферросплавјас.

Паскыда развернитни сертим да фосфором чистој рудајасијајас дрвесно-уголној чугунјас сывдом. Бирдны прокатниј станјаслы вредитељскиј специјализација, коди вадод металл встречиј да даљеј перевозкајас, да обеспечитни стра (Вогд вијод 4-од Јистбокис)

В. М. Молотов юрт доклад күзә ВКП(б) XVIII-өд сјезд резольуцијалөн продолженіе

наса основнөй металлургической базајас вылын металлбын став жонжыка ходовбј сортјаслыс прокат. Освоитны промышленнөй масштабын металлыс бесслікткөвбј прокатка, паскыда пыртын кіслороднөй дутю дөменинде производствои; котыртыны трансформаторнөй дінамиктөр вөчом күзә мөд база; освоитны да паскөдны мартеновскөй пачјасын шарікоподшипникөвбј да мукөд полес вылын качестваста сывдом. Освоитны сывдомсө да максимальнөй пыртын производствои нызколегированнөй стальяс, медвог, халіловскөй да мукөд месторожденијасса рудајас вылын пріордно-легированнөй чугунјасыс. Паскөдны центробежнөй лөтөјопыр чугуннөй да стальнөй трубајас вөчом. Уралын да Сібірын паскөдны марганцевой рудајас перјом размерјасө, коди лезас дүргөннөй сіјө рудајас салынан да асбестовбј издељејас.

10. Став мерајасөн содтыны строителнөй детаљас вөчом, торјон-нин пу, бетоннөй, жеlezобетоннөй да гіпсовбј детаљас, а сіз-жө металлической конструкцијас. Обеспечитны качественнөй цемент, санітарнотехнической оборудованіе, отдельнөй да облицовочнөй материалас вөчомлыс жонжыка гырыс өдјас, а сіз-жө неруднөй да неметаллической іскопаемостијас перјом, торјон-нин асбест да асбестовбј издељејас.

11. Сјезд шуб содтыны паскыда потреблажтан предметјас вөчом којмөд пјатілеткаын 1,7 п.в.

Кокні промышленностын тырвыј использујтын сырјолыс содыс ресурсјас производство содтом выл, ассортимент паскөдом да продукцијалыс качество кыпдом выл, сырјолыс колана запасјас отщош лөсөддом. Бырдны діспропорција пріготвітельнөй да праділнөй цехас костын, а сіз-жө кыбом да бордоколом пеккөм костын технической усовершенствујтын оборудованиејесо став текстилнөй да торјон-нин хлопчатобумажнөй промышленностыс, пыртын высокосортнөй, однопроцесснөй трепалнөй да мукөд, жонжыка совершеннөй машинајас, высокөй вытаражкајаслыс пріборас, автоматическая ткацкөй станокјас, контролљас да технологеской процессјас регулирујтан аппаратјас.

Пішшевөй промышленностын төдчымдија паскөдны продукцијалыс ассортимент, торјон-нин высшој да перјом сортјаслыс. Содтыны јөв, овошишнөй да фруктовбј консервјас вөчом, томатнөй да мукөд сокјас лезом, кынтом овошишјас да фруктјас вөчом, мороженій фабрічноја вөчом, піво, вінограднөй віна да шампанской вөчом.

Решітельнөја венни рыбој промышленностыс колччом. Содтыны чері кыјом став басеїјасын, торјон-нин мурманскөй да даліевосточнөй бассеїјасын, а сіз-жө содтыны чері переработајтам да чері консервјас лезом. Местнөй организацијаслы став мерајасөн паскөдны областпышкёсса черікылан овмөс местнөй төдчанлуна во-доемјас подув вылын (јујас, тыјас, прудјас).

(Продолженіјесо візод воан номерыс).

300 шајтөн преміја надбавка

Чухлом сіктсөветува, Ворошилов німа колхозыс колхозніца Сажина Марія Григорьевна, Лапшина Парасковја Алексеевна, Сажина Августа Павловна да Сажина Татьяна Алексеевна, кодјас ужалоны Вол участокын бостлесни објазательство март

первој лун кежло выполнытны кыскасом күзә 40 нормадын морт выл.

Но бостлөм објазательство сіјө кад кежлас выполнытиси содтодон—70 нормадын. Преміја надбавка бостісны 300 шајт гөгрөн.

Сажин.

Сталін юртлыс докладсө велöдны пыдия

Март 16-бд лун боян Којортса коммунистјас, комсомолецјас да інтеллігенцијалөн воли общшој собрањие, көні лыфісны ВКП(б) XVIII-өд сјезд вылын Сталін юртлыс исторической докладсө.

Собрањие вылын участвујтиси 41 морт.

Быжыд интересон кызвісны

Сталін юртлыс отчетнөй докладсө да быд гөбрөвтөмжык местаті бура јуасіны докладчікыс.

докладсөн бура төдмасом бөрүн шүсіны петны колхозас да воручастокјас, медым бура разяснітны паскыд массалы.

I. даңылов.

СТАЛІН ЙОРТ ДОКЛАДЫ ВОЧАВІ҆ӨНЫ ВЫЛЬ ВЕРМОМЈАСОН

Партија XVIII-өд сјезд вылын вога јөв поставка март 15-бд Сталін юртлы доклады Волгаса колхозасын скот дорын ужалысас вочаві҆өны государственнөй објазательствоас срокыс вог да ақкад 70 мунтөмөн. „Жигыдан“ колхозаса МТФын йуралыс комсомолка Малцева Марфа Михаиловна колхозлыс вогдөрса јөв поставка сдајтис 50 процент выл да бостіс көсісбом тавоса Мај первој лун кежло мунтыны 100 підарок пыфы колхозлыс 1939

прочент выл.

Журкінөс вётлөма колхозса председатель уж вылыс

Күніб сіктсөветува „Жигыд туј“ колхозын вөвлөм йуралыс Журкін ювнөја ігнорирујтис партијаён да правітельствои колхозаса вог да сувтөдом могјас, сіз-жө, сістематической ігнорирујтис колхознікјаслон общшој собрањиелыс шубомс ошкісны да ворлејом да түвсов гора-көза кежло лөсөдчом опөдомыс, колхознөй трудовбј дісципліна кістомыс, Журкінөс шүсіны кысыны кывкутөм, а, „Жигыд туј“ колхозын імеітчыс фактјас выл өнекущом мерајас пріміттөмис, сіктсөветса йуралыс Старцев юртлы сетісны выговор. Колхознікјас побысн політика-востітательнөй уж тырмытма нұбдомыс парторг Тіхонов юртес предупредітісны.

„Жигыд туј“ колхозын імеітчыс фактјас төдісны і рајзоса йуралыс Карманов, МТС-са директор Шарапов, да МТС-са помполіт Шестаков, но најо олісны лантөмөн, ез прімітны колана мера. Мыңыс најос блөдома. Тащом антіколхознөй фактјасыс емөс і рајонувса мукөд торја колхозасын, кодєс коло іспарат пост вылыс.

ВКП(б) рајкомлөн бյуро да

рајисполкомлөн презідіум март 21-бд лунса асланыс өтувја шубомын „Жигыд туј“ колхозса колхознікјаслон общшој собрањиелыс шубомс ошкісны да ворлејом да түвсов гора-көза кежло лөсөдчом опөдомыс, колхознөй трудовбј дісципліна кістомыс, Журкінөс шүсіны кысыны кывкутөм, а, „Жигыд туј“ колхозын імеітчыс фактјас выл өнекущом мерајас пріміттөмис, сіктсөветса йуралыс Старцев юртлы сетісны выговор. Колхознікјас побысн політика-востітательнөй уж тырмытма нұбдомыс парторг Тіхонов юртес предупредітісны.

„Жигыд туј“ колхозын імеітчыс фактјас төдісны і рајзоса йуралыс Карманов, МТС-са директор Шарапов, да МТС-са помполіт Шестаков, но најо олісны лантөмөн, ез прімітны колана мера. Мыңыс најос блөдома.

Тащом антіколхознөй фактјасыс емөс і рајонувса мукөд торја колхозасын, кодєс коло іспарат пост вылыс.

ВКП(б) рајкомлөн бյуро да

вітны матыса кадо.

К. Н. Усов юрткөд бегеда

Усов юрт—Ола ме Горковской области, Ивановской районса, Морутинск сіктын. Сулала Стальні німа колхозын шлендон оргаізутчан лунсаныс (1931-бд), воли тајо колхозс да котыртыс, менам сема сізім мортыс, мем тыріс 66 арс. 1938-бд воги колхозын мі шедодим 1000 трудодиң, но коло віставны, мыј семаян ужалыс шленыс 17 арса пі гөтыр да ме.

1936-бд воги аслам мөслис став лішнөй јөвсө мі вузавлі рынок вылын. Біра оті мөс—Ярославской порода. 1936-бд воги, кор кутісны нұбдомыс гөсзакуп јөвлі, тајо вузаломыс жыхын вузавлөмөн, ме јөв ізлишкасо куті вузавны гөсзакуп маслопромлөн Марутинской маслозавод пир, і 1936-бд воги вогогр чөж вузалі 3000 літр јөв, 1937-бд воги 4000 літр, а 1938-бд воги 11 төлісін вузалі 4356 літр.

1937-1938-бд вогасо мі убедітчи, мыј колхознікјаслы медса выгоднө вузавны јөв—сіјө гөсзакуп. 1938 воги мі бості 4356 літр јөв вузаломыс сомбон 2064 шајт да сыйс отар маслозаводыс бості јөв обрат 3655 літр 2 урон літрыс, мыјыс мынты сомын 73 ш. 10 ур.. Завод менам вузаліс 1720 кілограмм жыхын, мыјыс мынты 200 ш. 60 ур. I вот тајо обратнас тіпографія. Тіраж 1250

да сорон щош і жмыхнас порајас да кукаңас сөрдөмөн ме вузалі јај 864 шајт дон, аслым јај выл начкі кык быч 10 пуд да 7 фунтја біз кыкнаныс да 5 пуд да пора, кодөн обеспечітчи јајон во кежло. Ставс менам мөс ѡлсө вајс 1938 во чокжөн 6500 літре.

Мөс менам хожаствои ем ыжыд ценности. Мөс борса ухаживајті менам гөтыр Анна Петровна, мөскөй век вердома ќукталома да олө шоныд да сөстөм помешінені да сөстөм волбөн. I, со бур уход мөс борса пунктөмөн да гөсзакуп. 1938 во чокжөн бості чистој doxod 2654 ш. 30 ур. Таыс отар менам сема обеспечітма ѡлсөн і јајон.

Ме думајта, мыј тащом доходс мөскөис вермас бостын бид колхознік, сіјд-кө кутас ѡлсө вузавны гөсзакуп. 1938 во чокжөн бості чистој doxod 2654 ш. 30 ур. Таыс отар менам сема обеспечітма ѡлсөн і јајон.

Ме чуксала став колхознікес пунктны мөс борса буржык уход, ѡлсө вузавны гөсзакуп. 1938 во чокжөн бості чистој doxod 2654 ш. 30 ур. Таыс отар менам сема обеспечітма ѡлсөн і јајон.

Ме чуксала став колхознікес пунктны мөс борса буржык уход, ѡлсө вузавны гөсзакуп. 1938 во чокжөн бості чистој doxod 2654 ш. 30 ур. Таыс отар менам сема обеспечітма ѡлсөн і јајон.

Ме чуксала став колхознікес пунктны мөс борса буржык уход, ѡлсө вузавны гөсзакуп. 1938 во чокжөн бості чистој doxod 2654 ш. 30 ур. Таыс отар менам сема обеспечітма ѡлсөн і јајон.

Ме чуксала став колхознікес пунктны мөс борса буржык уход, ѡлсө вузавны гөсзакуп. 1938 во чокжөн бості чистој doxod 2654 ш. 30 ур. Таыс отар менам сема обеспечітма ѡлсөн і јајон.

Ме чуксала став колхознікес пунктны мөс борса буржык уход, ѡлсө вузавны гөсзакуп. 1938 во чокжөн бості чистој doxod 2654 ш. 30 ур. Таыс отар менам сема обеспечітма ѡлсөн і јајон.

Ме чуксала став колхознікес пунктны мөс борса буржык уход, ѡлсө вузавны гөсзакуп. 1938 во чокжөн бості чистој doxod 2654 ш. 30 ур. Таыс отар менам сема обеспечітма ѡлсөн і јајон.

Ме чуксала став колхознікес пунктны мөс борса буржык уход, ѡлсө вузавны гөсзакуп. 1938 во чокжөн бості чистој doxod 2654 ш. 30 ур. Таыс отар менам сема обеспечітма ѡлсөн і јајон.

Ме чуксала став колхознікес пунктны мөс борса буржык уход, ѡлсө вузавны гөсзакуп. 1938 во чокжөн бості чистој doxod 2654 ш. 30 ур. Таыс отар менам сема обеспечітма ѡлсөн і јајон.

Усов.

Отв. редактор А. Елохін.